

Ese de trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineo'a, candu o oála in tégá, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiarilor.

Pretulu de prenumeratune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patrariu	2 " " "
pentru Romani'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patrariu	4 " " "

ALBINA

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune **Josefstadt, Langeasse Nr. 43**, unde suntu a se adresá si corespundintiele, ce privesc Redactiunea, administratiunea sau speditur'a cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linie repetitile se facu cu pretu scadutu. Pretulu timbrului cate 30cr. pentru una data, se antecipa.

Viena 6/18 febr. 1868.

Vinerea trecuta, d. Ioanu Brateanu ministrulu de interne alu Marirei Sale Domnului Carolu dede in camera desluciri despre faimele respandite in privintia formarii bandelor de bulgari in Romani'a. Unu telegramu din aceea-si di transportase aici deslucirile forte pe scurtu si nu destulu de chiaru, de aceea n'am luat notitia in nr. tr. sperandu ca pentru astadi vom primi cuventarea intréga. Fiindu inse ca nuni-au sositu foile din Romani'a, ne vedemu siliti a recurge la telegrame, dintre cari alegemu unulu de domineca, fiindu celu mai chiaru, dandu in estrasu chiaru cuventarea de vineri a dlui Brateanu. Acestu telegramu dice:

Carpu adresase ministeriului o interpelatiune in privintia organizarii bandelor armate in Romani'a, si l'a invinovetitu in modu directu ca compromite interesele tierii candu pasesce politic'a poteriloru apusene, a nune a Franciei, si se apropia de politic'a nordica.

Ioanu Brateanu ministrulu de interne a respinsu cu indignatiune acésta acuzare perfida. Ministrulu dechiaru cumca bande armate nu sunt in tiéra, si ca guvernulu póte impedeá organizarea acelor'a. Romani'a a fostu, este si va fi purure rocnoscátoria catra Francia, pentru ca acesteia are de multiamitu ceea ce este astadi; neoi odata nu va radica flamur'a in contr'a guvernului francescu. Totusi Romani'a trebuie se faca tóte cate depinde de la ea, pentru ca se sustiena relatiuni bune si extra cele late poteri garante, cari i-areta bunavointia. Romani'a are inca lipsa d'a se organizá tare in lantru, ca se castige respectu neutralitatei sale fatia cu veri-cine, fora ca se provóce séu se neliniscesca pre cineva. Romani'a astadi nu póte avé politica esterna; politic'a ei e nationala; candu va fi tare, se va socoti, si apoi se va cugeta la aliantie.

Acésta dochiaratiune o primira deputatii si tribunele cu aplause lunge. Se aduse o motiune pentru a dechiará ca camer'a si tier'a are incredere deplina in ministeriulu actualu, atatu in ce priveese politic'a esterna catu si cea interna. Camer'a intréga (cu exceptiune cam de 10 deputati) se scolá a votá pentru motiune intre cele mai mari semne de aprobare.

„Monitoriulu“ de luni dechiará ca faimele despre bande straine in Romani'a sunt scornite de speculanti cu scopulu a face daune cursului chartieloru de statu ale Romaniei, altminte si opozitiunea recunósce ca esistintia bandelor e scornitura.

Dechiaratiunea lui Brateanu (prin care spuse recunoscintia Franciei — pentru ca recunoscintia e virtute romanésca — dar spuse totodata ca politic'a guvernului are se fie „romanésca“, privindu interesele romanesci) merita totu respectulu, asemene si camer'a care precepú ca atari dechiaratiuni trebuescu spriginite in fatia Europei cu solenitate si taria.

Candu tóte guvernele popóraloru din orientu vor sentí si vor dechiará astfelu, vor curmá si jalusi'a si amesteculu puteriloru straine, cari apoi in lencire vor poté prochiamá si pentru orientu principiulu neinterventiunei, se cure ca acestu principiu l'incredintieza unoru natiuni mature pentru elu.

Astadi in cele mai multe state, in

cestiuni externe vorbescu nu numai diplomatii ci si parlamintele, si acestea au mai multa consciintia, ele nu vor prolongi in orientu starea nesecura de acum. Parerile incepu dejá a se chiarifica. Ca unu presemnu fie aci ca delegatulu dietei ung. d. Aless. Nicolics vorbindu in „Hazánk“ de domineca despre politic'a orientala alui Beust si condemnand'o, vine la conchisiunea: „Numai unu modu salutaru este pentru deslegarea cestiunei orientala fora a turburá pacea Europei, si acestu modu e: nu numai prochiámarea, ci si aplicarea rigurosa a principiulu de neinterventiune.“

Starea intereselor nostre.

Manier'a nostra nu este d'a trage clopotulu intr'o dunga, ori care ar fi nenorocirea ce ni s'ar intempra, caci cunóscemu pre vecinii nostri si scimu din experiintia de secle ca trasulu clopotului ar fi indaru, neci unulu n'ar veni in aperearea nostra candu ar vedé ca ni arde edificiuulu nationalitatei séu alu cel'a alu credintiei nostre. Din contra, istoria posiede multime de casuri, in cari densii tocm'a au cercatu inadinsu se ni le derime aceste edificie, si de multe ori insine noi i-am prinsu in flagranti.

Dar nu voimu se rechiamamu acu in memoria acele fapte triste ale trecutulu, prolongite in alta forma pana in presentu, ci vom constatá numai ca daca trecemu in revista interesele nostre nationali unulu dupa altulu, apoi acésta n'o facemu ca se causamu imputatiuni fratiloru magiari (precum s'a indatinatu a splicá d'aristic'a loru) ci o facemu numai pentru orientarea nostra propria, sciindu bine ca numai de la noi aterna delaturarea periculu, stingerea focului. Cu fratii magiari n'avemu nemica asta data; faptele loru de sunt drepte, vor fructifica, de sunt nedrepte si-vor resbuna ele de sine.

Se incepemu cu interesele nostre, e bine se le avemu purure in vedere, se le studiámu si restudiámu. Intre acestea punemu la loculu antaiu: *limb'a!*

Limb'a nostra romanésca e gonita de la tribunale si din tóta vieti'a publica. Numai in Transilvani'a avea o biéta de lege in favórea sa, dar acum nu existe neci acolo. Astfelu suntemu priviti si tratati de straini in locuintiele nostre stravechie. In neci unu ramu alu vietiei publice, romanulu n'are mangaiarea d'a se poté convinge ca si densulu este a casa in patri'a sa cea aperata de elu cu atat sacrificie in decursulu secloru. Diet'a ungrésca — care ar trebui se incunjure si umbr'a unei politice de resbunare — a creditu ca astfelu trebuie se proceda cu pregatirile pentru deslegarea cestiunei nationalitatiloru.

Besericile romanesci jacu sub apesarile unui absolutismu nesuportabile, la care sunt de vina in parte unii episcopi denumiti de guvern, in parte éra ministeriulu ungrésca de culte, care nu otarresce neci acum despre memorandumu episcopiloru romani, si asié se impedeá

tienera sinódeloru, cari sunt uniculu medilocu d'a ni organizá afacerile nostre besericesci si scolare. Pre candu astfelu se amena sinódele, preotii nostri apesati de contributiunile grele sunt siliti a face insisi lucrari publice, sunt siliti — precum s'a mai spusu in acésta fóia — a merge nóptea in patrula comunala.

Tóte popórale lumii, culte si barbare, tóte naintéza intru instructiune, pentru ca sunt convinse cumca numai sciitiele potu asecurá venitoriulu natiuniloru. Numai noi romanii suntemu singuri cari nu potemu naintá precum se recere, caus'a e ca ministeriulu ung. n'a respinsu inca incuviintiandu sinódele in cari vremu se ni stabilimu dreptiunea invetiamentului. Invetiatorii vegetéza, invetiamentulu e de peritu.

Se vorbimu pe scurtu: Caracteristic'a situatiunei nostre e de o parte nedreptate, de cea lalta plansu si tanguire.

Lucrarile delegatiunei ungrésce.

Subcomisiunea a creditu ca la armata combatanta va poté economisá multu, stabilindu unele principie corespunditorie, cari apoi primindu-se, se se si efeptuesca delocu inca nainte de introducerea sistemii nóue de apereare.

S'a cerutu mai antaiu ca *servitiulu activu in armata* se fie numai de 2 ani, dar astfelu ca in decursulu acestoru doi ani ostasiulu se nu capete concediu de a merge pe a casa. Cererea acésta s'a intemeiatu pe ceea imprejurare ca pana acum'a servitiulu in armata des'a fostu si este de 8 ani, totusi ostasiulu n'a servitu mai multu de 1—1/2 anu, éra cel'a laltu timpu l'a implinitu cu concedie, deci ar fi mai bine se servésca 2 ani neintreruptu, si apoi se scie ca a gatatu cu servitiulu si se póta grigi de lucrulu seu.

In legatura cu acésta, subcomisiunea a luat in consideratiune cumca actele diplomatice din cartea rosia descriu in modu forte imbecuratoriulu tóte relatiunile Austriei catra poteriile straine, adeca suntemu in timpu de pace si nu este temere cumca pacea se va turburá, deci se póte reduce numerulu (Präsenzstand) ostasiloru in arme astfelu ca din fie-care compania de infanteria (pedestrimo) ce de presentu numera cate 70 insi, se se trimita a casa cate 10 insi, si asié cate o compania se fie redusa la 60 de insi, prin ce s'ar economisá la 900.000 fl. v. a.

La aceste dorintie ale subcomisiunei respunse ministrulu Andrassy cam asié: In adeveru, precum se vede din cartea rosia, suntemu in timpu de pace, si nóa ni trebuesce paca. Inse nu suntemu in acea pusetiuno placuta ca se potemu dice: „Fiindu ca nóa ni trebuesce pace, asié-dara va fi pace.“ (Alusiune la prestigiulu de antiertiu alu Franciei.) De aci trecú delocu la cestiunea orientala si dsa respica temere din asta parte. Pomenindu de Romani'a, de Serbi'a si de Muntenegru, densulu tiene ca aceste trei puteri au o armata de 200.000 de feciori, ceea ce n'ar insufia Austriei neci o ingrigire daca n'ar fi presupunerea cumca densele (acele trei state) sunt numai avantgard'a altoru poteri mai mari.

Subcomisiunea se dede de multiamita si capacitata cu aceste desluciri. Proste totu trebuie se insemnámu ca membrii delegatiunei sunt domniti de unu spiretu pacicu, si ambelo parti (delegatiune si guvern) se intimpina cu multa buna-vointia si incredere, de unde urméza ca deslucirile de regula impaca si unescu parerile in catu replicile devinu de prisos.

S'a intrebatu de ministeriu cati ostasi din Ungari'a sunt in regiminte? Ministrulu n'a po-

tutu areta delocu date lamurite, inse respunse ca in Ungari'a si tierile sorori se intregescu 41 regiminte de infanteria, 14 reg. de usari si 2 bataliune de venatori. Subcomisiunea si-esprese dorintia ca cei asontati (recrutati) din Ungari'a se servésca numai in regiminte ungrésce, caci diet'a a pusu acésta conditiune candu a votatu cele 48.000 de recrute. *)

La venatori s'a facutu observatiunea éa in organismulu loru de acum'a nu mai potu corespunde recerintiloru, dreptacea se necesitéza o striformare radicala, séu celu putienu se se reduca astfelu ca dintre 100 insi se se trimita cate 20 a casa, prin ce s'ar economisá peste 400.000 fl. v. a. — dar majoritatea n'a primitu.

Venindu rondulu la *cavaleria* (calerime) si la *artilieria* (tunari) ministeriulu promise ca e gat'a a imputiená numerulu de acum'a, pentru ca i-a succesu a inventá o sistema prin carea in restimpu de 6 septemane cu ajutorulu scadróneloru de depositu póte pregati feciorii ca se-si castige cunoscintiele si desteritatea de lipsa.

Perozel cere ca milit'a se faca *juramentu a tiené constitutiunea*. La acésta respunse Andrassy ministrulu ca milit'a are se jure supunere si ascultare catra superiorii sei si catra monarcu, éra la constitutiune jura monarculu insusi si atata este destulu. Milit'a nu póte jurá la constitutiune si din acelu motivu caci daca d. e. unu monarcu ar indeplini veri o fapta carea reprezentantiei poporului i s'ar paré ca este fapta neconstitutiunala, si prin urmare s'ar escá neintielegere intre monarcu si reprezentanti'a poporului, in asemene casu ar fi forte tristu daca tocm'a milit'a ar fi chiamata la rol'a d'a judeca intre monarcu si reprezentantia, caci prin acésta s'ar deschide calea certeloru civile. Aceste pareri subcomisiunea le primi asidere.

La *institutele instructiunei militare* a recunoscutu ministeriulu ca sunt forte reu

*) Regiminte de infanteria are Austri'a cu totulu 80 si se intielege ca are totu atate cercuri pentru intregirea armatei (adeca tinenturi din cari se aduna recrute pentru respectivele regiminte).

Din aceste 80 de regiminte, Transilvani'a, Banatulu, Bucovin'a si comitatele romanesci din Ungari'a dau urmatóriele:

Regimentulu de inf. nr. 2 cu numele Alessandro I Ciarulu Rusiei, are cerculu de intregire la Fagarasiu.

- Reg. de inf. nr. 5 Ludovicu II regele Bavariei, cerculu de intreg. la Satu-Mare.
- „ „ nr. 29 conte Thun-Hohenstein, cerc. de intreg. Beichereculu-Mare.
- „ „ nr. 31 marele duce Federicu Vilelm de Mecklenburg-Strelitz, cerculu de intregire la Orlatu.
- „ „ nr. 33 Gyulai de Maros-Németh si Nadaska, cerc. de intreg. la Aradu.
- „ „ 37 arhiducele Iosifu, cerc. de intreg. la Oradea-Mare.
- „ „ 39 br. Habermann de Habersfeld, cerc. de intreg. la Dobritiu.
- „ „ 41 br. Keller de Köllenstein, cerc. de intreg. la Cernauti.
- „ „ nr. 43 br. Vilelm Alemanu, cerc. de intreg. la Versietiu.
- „ „ nr. 50 Federicu Vilelm mareduce de Baden, cerc. de intreg. la Alba-Julia.
- „ „ nr. 51 arhiduce Carolu Ferdinandu, cerc. de intreg. la Clusiu.
- „ „ nr. 61 Alexandru Cesarevici, cerc. de intreg. la Temisajora.
- „ „ nr. 62 arhiduce Enricu, cerc. de intreg. la Muresiu-Osorheiu.
- „ „ nr. 63 Vilelm III regele de Niderlanda, cerc. de intreg. la Bistritia.
- „ „ nr. 64 Carolu Alexandru mareduce de Sachsen-Weimar-Eisenach cerculu de intregire la Deva.
- „ „ nr. 79 conte Huyn, cerc. de intreg. la Nyireghyaza.

Se intielege ca putieni straini de pre locurile romanesci inca vinu inrolati la aceste regiminte, descliatu oficiu representa elementele straine, pentru ca oficiu romani — multiamita ingrigirii guvernului — sunt de totulu putieni. Mai sunt romani putieni imprasiati si prin alte regiminte de infanteria. Mai pomenimu de cele trei regiminte de granitia din Banatu, dintre cari unulu e curatu romanesc, apoi venatori de la Fagarasiu etc. Cele late specie de arme, neavendu cerouri de intregire, se compunu de nationalitati diverse prin urmare si de romani.

organizate, si insusi si-a propus a introduce mai multe reforme, ca elevii d'acù nainte se primésca o educatiune si o cultura prin carea se devina nu numai ostasi ci si cetatiani si in genere ómeni culti. Kuhn ministrulu desaproba unilateralitatea in instructiune cum a fostu pana acum'a.

Membrii delegatiunei si-respicara dorintia ca se se reinfintieze Ludoviceulu (academi'a militara ungarésca) din Pesta, cu atata mai vertosu ca tier'a are fondu anumitu spre acést'a, éra cas'a séu palatiulu existe in Pesta si e in stare catu se póte de buna.

Spesele fortificatiuniloru si ale edificioru erariali militare sunt preliminate in bugetu la 2,600.000 fl. v. a. Subsectiunea des' are in vedere ca acestu bugetu este transitoriu si prin urmare nu intra in desbaterea principioru, totusi esprime unele dorintie recomandandu-le ministeriului si incredintiandu-i se le aplica dupa preceperea sa, daca si cate se potu aplicá pana la stabilirea sistemei nóue de militare. S'a observatu ca unele edificie pretindu pentru sustinerea loru mai multu de catu este pretiulu loru.

S'a espresu dorintia ca marea si rénumita casarma Neugebäude din Pest'a se se vanda pentru case private, s'pro care scopu s'a si formatu o compania in capital'a ungariloru, carea o va cumperá, o va strafórma si respective cladí. Erariulu se-si aléga altu locu, se dee planulu, si compania numita i va face alta casarma.

S'a recunoscutu cumca Bud'a in starea ei de acum'a nu corespunde recerintieloru unei fortaretie, nefindu in stare a se sustiené mai multu de 2 septemane, dar si in atata timpu ar fi spre mare stricare a Pestei. Deci s'a doritu ca se se derime fortaretia de Bud'a, séu se se fortifice si Pest'a si totodata se se mai radice si alte citadele pe dealurile si muntii din jurulu Budei.

S'a cerutu ca se se gatésca o aretare despre tóte fortaretiele si edificiele militari ale statului, ca asié delegatiunea venitória se póta judeca cari dintre aceste fortaretie si edificie sunt de totulu invechite de nu se mai potu folosi si prin urmare trebuescu derimate? (d. e. fortaretiele de la Segedinu, Brasiovu, Muresiu-Osiorheiu, Clusiu etc.)

Pensiunile in bugetulu militiei se urca peste 11 milióne flor. v. a. O suma la tóta intemplantia fórté mare, si carea nu potú lipsi d'a face impressiune a sup'ra delegatiloru. Ministeriulu a potutu observá acést'a cercustantia si si-dede truda a o mai netedí prin aceea ca va intrebuintia pe pensiunati in diferite posturi, pre cati numai ii va poté. Delegatulu Perczel nu vre se recunósca cumca pensiunile ar avé caracteru de „afaceri comune“ si ca prin urmare trebuescu introduse intre spesele comune, pana ce ministeriulu nu va dechiará cumca si honvedii se vor provedé cu pensuni din acele-a-si fondu, cáci daca acum s'a facutu impacarea si o vorba de remuneratiune, apoi dreptatea pretinde ca se se remunereze nu numai aceea cari s'au luptatu in contra' existintiei de statu a Ungariei, ci si aceea cari au luptatu si sangeratu pentru sustinerea existintiei Ungariei. La aceste pareri ale lui Perczel, partea

cea mai mare a subcomisiunei voi se incunjure d'a intrá in meritulu cestiunei, si de aceea se margini a dechiará cumca nu delegatiunea ci numai diet'a este competinte a judeca in asta cauza.

Fiindu inse ca Várady si Ivánka mai tienura nisce cuventari si formulara propunerii, — silira prin acést'a pe ministrulu Andrassy a se dechiará in meritulu cauzei.

Andrassy recunoscu cumca resmilitia din 1848 a fostu de o parte sugrumarea éra de alt'a aperarea drepturilor de statu ale Ungariei. Recunosce ca si densulu impreuna cu honvedii s'a luptatu pentru aceste drepturi, si a luptatu nu numai pana in acelu momentu candu sustinerea drepturiloru éra uniculu programu alu luptei, ci a luptatu si apoi candu prin largirea programulu lupt'a a trecut marginile unui resbelu legalu si defensivu. Daca corpulu legislativu din acci ani a promis honvediloru veri o remunerare, aceea acum nu se mai póte impliní pe calea legelatiunei, ci numai in modulu iniciatu de Maiesatiele Loru la incoronare; cáci daca e adeveru cumca astadi prin impacare s'au schimbatu cercustantiele, atunci nu e cu potintia a nu recunósce si atributele cele mai essentiali ale unei impacári, cari (attribute) constau in aceea ca din partea tierii se arunca velu peste trecutulu, éra din partea regelui pronunsiunea si aplicarea amnestiei generale.

Nu e cu potintia — continua Andrassy — a purcede din alta presupunere de catu din aceea ca precum honvedii au aperatu bona fide (cu buna credintia) drepturile tierii, ba au si trecut marginile strictei aperari, in tocm'a si arma'ta imperatésca reg. totu asié bona fide s'a luptatu pentru afirmatele drepturi ale coronii. Mai departe trebue luatu in socotintia si aceea cercustare trista cumca in contra' honvediloru s'au luptatu si au sangeratu chiar si cele lalte nationalitati, totu bona fide, deci cum s'ar poté presupune ca diet'a se fie competinte a aruncá sarcine a sup'ra aceloru nationalitati impovorandu-le cu dári grele ca inimicii loru se fie remunerati. Aceste priviri vedescu ca cei ce vor se traga cestiunea honvediloru in competintia legelatiunei, periclitata caus'a loru, cáci prin unu actu legelativu ar fi se se reguleze nu numai caus'a honvediloru, ci a tuturor'a cari au devenitu invalidi in urmarea resbelulu din 1848, séu dupa cari au remasu veduve si orfani.

Pensiunarea — dice Andrassy — si-are normele sale si numai acelu are dreptu la pensiune, care a servitu ani multi. Honvedii inse n'au servitu de catu numai unu anu. Statulu primindu pre cineva in servitiu, s'a obligatu a-i dá pensiune dupa ce va servi ani multi, adeca a primitu a supra-si unu obligamentu de natur'a dreptulu privatu, celu ce a servitu capeta dreptu la pensiune, si acestu dreptu lu stiméza tóte statele culte, asié d. e. in Franci'a dreptulu de pensuni s'a introdusu in cartea mare de detorii de statu, éra in Angli'a se tiene de acele spese ce parlamentulu le votéza odata pentru totdeun'a.

Dupa aceste desluciri din partea lui Andrassy, majoritatea se margini a esprime dorintie: 1) ministeriulu se se deoblege a-i aplicá pre toti cei pensiunati, cati moralmente si fisi-

oesece mai potú servi; 2) inca estimpu se se face o lege nóua de promovare (inaintare) si de pensiunare, ca se nu fie siliti a-i promová si pre cei neapti, numai pentru ca au multi ani de servitiu, cari apoi ajungendu la gradu inaltu si-ceru pensiunarea. Despre invalidi, veduve si orfani s'a doritu ca se se gatésca unu prospectu. Kuhn ministrulu de resbelu le promise tóte respicatu. Pensiunile se votara.

Totu in siedintia de sambeta veni in desbatere rubric'a pentru *dislocarea trupelor*, pentru *essercitiulu* celoru din *concediu*, si pentru *instruarea recruteru*. S'a interpe-latu daca are de cugetu se mute regimintele in cercurile loru de intregire? Kuhn dede respunsu chiaru cumca in dislocarea trupelor neci-decatu nu-lu conduce veri unu cugetu ascunsu fatia cu poporatiunea cáci asié crede cumca acelu guvernulu care prin fortificatiuni séu stramutarea regimintelor din patria ar voi se se apere de veri unu periclu ce i-ar veni din lantru, acelu predéza averea publica. Densulu tiene cumca luptele mare parte se castiga prin entusiasmulu trupelor, éra entusiasmulu existe numai acolo unde soldatii se ieu din senulu unu poporu indestulitu. Promite cu solenitate cumca principiulu dislocarii trupelor in cercurile de intregire, numai intr'atata nu se va aplicá in tóta mesur'a sa, in catu aperarea monarchiei la fruntariile de catra puterile mari pretinde veri o exceptiune d. e. in Galiti'a si Beomi'a ede lipsa a setiené concentrata mai multa armata de catu e contingentulu cercuriloru de intregire a respectiveloru tieri. Mai departe Viena ca resiedintia monarcului, nu póte avé in garnisóna numai regimentulu Deutschmeisteriloru, cáci sustinerea splendórei curtii impreg. stabilimintele militare, instructiunea de care au se partecipe trupele, tóte acestea receru ca in Viena se se adune si se se concentreze trupe din tóte feliurilo de arme si din tóte nationalitatile, ca se arete monarcului — precum s'ar dice — omagieles loru. Dislocarea se va indepliní inca estimpu. — Subcomisiunea satisfacuta le votá tóte.

Despre *granitiile militari* s'a recunoscutu in unanimitate necesitatea d'a le desfiintia, si spre studiarea cauzei s'a emisu o subsectiune de 4 insi: Maniu, Fülöp, Trefort si Lator, caror'a din partea guvernulu li s'a datu ginerariulu Zastavnicovici.

Cu atata se fini septeman'a trecuta. Resultatulu celu mai mare este dechiaratiunea lui Kuhn — de care am pomenitu — ca va economisá cam 3 1/2 milióne florini in bugetulu armatei, deci cu atata va fi mai putienu de 80 de milióne.

In septeman'a curinte subcomisiunea de 16 insi tienú siedintie luni si marti, ocupandu-se de veniturile armatei si de contabilitate. In siedintiele urmatóre se vor luá la desbatere rapórtel feliuriteloru sectiunii emise, precum cea pentru marina, pentru alimentare si monturu, judetie si auditoriate, vicariatulu militaru, ergelia si cea pentru granitiile militare.

Dupa otarirea despre aceste rapórtel, se va lasá timpu referintelului subcomisiunei (de 16) ca se face raportulu seu care se va cetí in comisiunea mare de 30 de insi, la care vor sosi si rapórtel de la cele lalte dóue subcomisiuni

emise un'a in caus'a bugetulu ministeriului de finantie si alt'a pentru bugetulu ministeriului de esterne.

De la acést'a comisiune mare (de 30 insi) reportulu generalu va sosi in delegatiune, carulu va desbate si va otarf. Dupa acést'a vor veni nunciile pentru a se intielege cu delegatiunea senatulu imperiale, si numai apoi se vor fini lucrariile.

De aci se vede ca delegatiunile anevoia si-vor poté impliní lucrariile loru mai nainte de jumetatea lunei lui martiu.

Siedintia a VIII a delegatiunei ungarésca, luni 17 fauru.

Se incepú la 11 ór. Din partea regimului erau de fatia Lónyay si Grivicici.

Presiedintele: Ministeriulu finantieloru comune aduse o propunere pentru spese extraordinarie la armata. (Se tramite comisiunei de 30.) Se desbate si primesce bugetulu casei.

Presiedintele: Localitatea nu s'a potutu strafórma mai bine. Se vor pune scaune si in sala' lateralá. Cauta se ne multiamimu cu atata pana la sessiunea venitória. (Ivánka: In Buda!)

Presiedintele: Siedintia de astadi e finita. Rogu pe membrii comisiunei a se intruní pentru propunerea ce li s'a asternutu acum. Siedintia venitória nu e otaritu candu se fie.

Contradicere ridicósa in caus'a nationalisarii armatelor.

Unu poetu nemtiescu chiamandu pre conationalii sei la desceptare li-a cantatu ca Ddieu carele a facutu ferulu, n'a voitu catene (lanturi) pe manile si piciórele selavului, ci a voitu spada (sabia) in man'a celuia ce lupta pentru libertate.

Firulu acestei cugetari lu ducemu noi mai departe si vom dice ca Ddieu carele a datu cuventarea, vorbirea, n'a potutu voi mintiun'a neci apucaturele rabulistiche si leguleice spre nedreptatirea ómeniloru, ci a voitu adeverulu si prin elu chiarificarea si naltirea dreptatii.

Avendu cuventarea acestu scopu, Ddieu a despusu ca cei ce o intrebuintéza altmintre se fie pedepsiti. De aci vedemu ca cei ce mintiescu séu altmintre vreu se nedreptatésca, in cuventarea loru a dese se contradicu, séu intr'altu chipu se facu ridiculosi. Acést'a cercustantia o splica unii cu psicologi'a, — noi nu vom cercá caus'a, constatámu numai ca existe, desclintu jóca rola mare in procedurile codiceloru.

Aceste priviri ni le provocá o polemia escata in dilele trecute intre dóue diurnale din Pest'a, si a nume intre „Pesther Loyd“ si „Honvéd“ pentru ca cestu din urma in colónele sale desbatuse cu focu mare tem'a: cumca in armata, pentru ca ea se fie buna, se fie adeverat'a apere a tierii, trebue se se descepte si desvólte spiretulu nationale; va se dica cumca arma'ta are se fie nationala. In acést'a desbatere între altele se dede pe fatia (ceea ce noi am spus de repetite ori) cumca in luptele de antiertiu in Beomi'a 30.000 de ostasi unguri se dedera prinsu prusiloru, ce noi atribuisemu decadintiei spiretulu militaru la magiari, si unii ascriau lipsei sentiului de loialitate, éra polemisorii

FOISIÓRA.

Caletoria pe la monastirile din Bucoviu'a.

(Continuare.)

Plecandu dara dupa suatulu amiculu meu dreptu spre monastirea Putnei, dupa cum me indreptau ómenii pre cari ii intrebam, merseiu preste campia cea ínanósá a Nistrului, si apoi trecendu curmezisiiu preste valea Prutului, o apucaiu pe calea cea vechia spre valea Siretiului pana ce a dóua di spre séra ajunseiu in valea Sucevii la Vicou.

Intrebandu aci de unu romanu, daca mai am departe pana la Putn'a? si in care parte s'o apucu spre monastire? mi respunse: Daca te trage inim'a se vedi monastirea lui Stefanu Voda, dupa ce vei trece pe punte peste apa Sucevii, s'o apuci in drépt'a pe drumulu ce se vede pe vale de cea parte de apa; dara monastirea e cam departóru in fundó'a muntelui, si pana ce vei ajunge acolo, va fi pórt'a monastirii inchisa, ca cum amurgescó bine, inchidu calugarii pórt'a, si nóptea nu lasa pre nimene

strainu in lantru. Mai bine remani, domnule, pe nópte la mine, si mane desu de demanétia, fiindu santa dominica, voiu merge si eu cu domni'a ta, ca noi crestinii de prin satele vecine mergemu a dese in colo la sant'a ruga.

Primindu cu bucuria imbiarea bunului romanu, carelo me primi in cas'a sa cu ospitalitatea antica, credita de la stramosi, pana ce fece sotia o cina nationala, carea mi veni mai bine la gustu „de catu preparatele moderne pe la soarelele diplomatiloru si supelele aristocratiloru,“ bunulu romanu me tienú de vorba si-mi spunea cate o novela despre Stefanu Voda si despre inceputulu si sórtea monastirii din timpulu turciloru si a tatariloru. Multa placere avui de a audí din gur'a unui tieranu simplu fragminte pretióse din istoria nóstra nationala, cugetandu-mi, cum de bine ar face preutii, invetiatorii de scóla si carturarii nostri de prin sate, daca s'ar interesá de traditiunile aceste ale poporului si le-ar conseri, ca se nu se pierdiá si ce nutrimentu bunu pentru desceptarea si desvoltarea consciintiei nationale ar fi o carte de legende din istoria romaniloru, compusa a-nume pentru poporu. Pare-mi-se, ca atare carte ar fi in mass'a poporului ceea ce este aluatulu in mass'a de farina.

A dóua di pe la reversatulu dioriloru de

demanétia, desceptandu-me din somnu unu resunetu melancolicu de campane, vedui pe crestinelu meu de omu in petióre facendu-si cruce si dicendu-mi: scóla domnule, ca tragu clopotele la monastire! Eu me scolaiu si imbracandu-ne, eu in vesmintele mele de peregrinu, éra tieranulu in vesminte curate de serbatóre, plecaram a merge pe vale in sus spre tiant'a caletoriei mele. Éra o di senina, aerulu cu recóre si adaptu cu miasmele floriloru de munte si a cotinei de bradu. Drumulu nostru se impletia prin lunc'a cu riurelulu Putnei, de o parte si de alt'a se radica muntii cu unu bradetu verde ca burateculu, in catu íne visai a merge prin o aleia grandiósa, plantata anume pentru intempinarea marelui Stefanu, candu dupa o victoria gloriósa venia la Putn'a se face rugade multiamire naintea celui ce dá marire imperatiloru si taria poporului crestinu.

Dupa o cale mai bine de o óra vedui lucindu crucile de pe turnurile monastirii in fundulu muntelui, si cu cátu me apropiamu de ea, me incantá grandétia edificioru si memoriile revocate la vederea unoru monuminte ca acestea. Ajungendu mai antaiu la satulu Putn'a, carele se intinde pe vale pana la monastire, sotiuulu meu de cale, aretandu-mi in drépt'a o bisericá de lemnu, dise: ast'a e biseric'a pentru

satenu. Acést'a bisericá de stegiaru este fórté vechia. Ea éra mai nainte in satulu Volovetiu, facuta inca de Dragosiu-Voda. De acolo o stramutara, nainte de multi ani, in ócco si stá inca si astadi. Stegiarulu e ca romanulu si romanulu ca stegiarulu, si unulu si altulu nu se móia neci de néua neci de plóia.

Venindu la pórt'a monastirii, carea este incunjurata cu muri tari de fortaretia, incepura a trage campanele de sant'a liturgiá, si intrandu in lantru, din casele colosale cate cu dóua etagie, vedui calugarii cu camilauce pe capu, mantii in umere si metanii in mana esindu si mergendu la bisericá. Atrasu de aocelu esemplu alu parintiloru monastiresci, cari catu e anulu de mare, di dupa di se aduna cate de trei ori la bisericá, mersei si eu dupa densii si intrandu in pronaosu, afai in drépt'a mormentulu nemortoriuluiu erou si ctitoru Stefanu celu Mare, éra in stang'a alu sotiei sale dómnei Rucsande. Totu aci in pronaosu pe parete vedui si portretulu lui Stefanu lucratu in oleiu in marime insemnata. Depunendu omagiulu de pietate la mormentulu celui ce fu in timpulu seu apertoriulu credintiei si nationalitatii — tesauruloru celoru mai scumpe ale neamulu nostru romanu — intrai mai aduncu in bisericá, unde mi se lipira mai antaiu ochii de catapetésma

atribuescu lipsei de spiretu si desvoltatiune nationala, care spiretu — precum pretindu densii — nu s'ar poté intipui fora de „stindarde nationale“ si fora de „comanda nationala“.

Afara de acést'a, totu in continuarea acestei polemii, dechiara contele Olivieru Bethlen la imputatiunile si observarile ce i se facusera dintr'alta parte, cumca densii (magiarii) sunt decisi a desvoltá spiretulu nationalu si in regimintele romanesce, serbesce sel. chiar casí in cele magiare, si a formá din elementele romane, serbe sel. „divisiuni de armata, cari de la colonelu in josu tocm'a asié se se póta nationalisá, casí regimintele magiare inesi.“

„Numai stindardulu si limb'a comandai — adauge magiarulu — se fie magiare, din respectulu pentru ideia magiara de statu.“

Vediusi logica pe dosu si contradicere de risu! Acum se ni-o repetimu pe scurtu cá merita:

Armat'a trebue nationalisata.

Nationalisarea se intempla cu stindardu si comanda nationala,

si fiindu cá noi (unguri) vremu nationalisarea regimintelor *romanesce*, deci regimintele romanesce au se capete stindardu si comanda *magiara*!

Numai stindardulu si limb'a comandai se fie magiare la ostasii nostri, éra alta nemica. Dar apoi astadi, ce mai alta de catu stindardulu si limb'a comandai nu sunt nationale in armat'a imperatésca, si — pentru ce alta se totu plangu magiarii, honvedii??!

Numai stindardulu si limb'a se fie magiara, apoi romanilor remane — nemica, si cu acést'a nemica se ni nationalisámu regimintele, si totu pentru acést'a nemica data nóa din bunavointia magiara ni se va impune póte si oblegamentulu se vestimu la lume liberalitatei natiunei magiare, nu s'ar deochiá!

Carnevalu.

Primimu corespondintie despre cateva petreceri cu scopuri filantropice si nationale. Le producemu sub acést'a rubrica in estrasu, cáci intrece — fiindu lunge — nu ni-ar permite spatulu pentru acum'a, éra amenarea ni-ar poté causá intardiare. Incepemu cu

(C) *Balulu in favórea „alumneului nationalu romanu din Temisóra“* s'a tennutu in 6 fauru, in suburbiulu Fabricu. Din tóte partile Banatulu s'a adunatu unu publicu numerosu, droptu dovéda despre zelulu cu care spriginescu intreprinderea alumneului. Chiar si de preste Carpati am avutu unu stimatu óspe. Comitétulu arangiatoriu merita tóta laud'a, cá ni-a sciutu gati ó s'era — séu mai bine disu — o nópte atatu de placuta, in catu cunun'a dómneloru romane se desfácú numai demanétia la 6 óre. Jocurile nationale se intielege cá n'au potutu lipsi. La banchetu se radicara toaste, d. Craciunescu pentru prosperarea alumneului si pentru sessulu frumosu, d. Damsia pentru conducatorii si anteluptatorii natiunei nóstre, d. Murgu pentru ilustr'a familia Mocioniana, zelosulu betranu d. Cucu pentru consolidarea si intarirea natiunei intregi, d. Costache Maldarescu pentru fratii nostri de peste Carpati. La solvirea unoru spese, óspetii Sacosianu, Adamu,

cea maiést'a in colori luminóse. In drépt'a si in stang'a sta in strance loru calugarii cugemenulu in frunte cari cu corulu prunciloru de la scól'a monastirésca intonau laudele lui Ddieu. Cantarea éra piósa si armonica, un'a inse, ce-mi veni lucru strainu si neesplicaveru, este cá in monastirea Putnei, situata asiá dicendu la vét'a nationalitatii romane si fundata de unu romanu, cum éra Stefanu Voda, se canta la stran'a stanga rusesce.

Dupa finirea s. liturgii, esindu cu totii din bisericá, mersoi de a me presentá parintelui igumenu Arcadiu Ciuperca (séu cum i diu dnpa latin'a din timpulu episcopului serbu Daniilu Vlahovicu) Ciupercovicu. Acést'a ca unu barbatu cultu si dulce la cuventu me intimpiná in apartamintele sale spatióse si frumóse cu afabilitate, si asiediandu-me in o chilia de óspeti, de care sunt mai multe pentru cei ce vinu la monastire spre inchinare, me provediú cu tóte cele de lipsa, dandu-mi si pre unu calugaru mai teneru, carele se me conduca si se-mi arete anticatitile monastirii cele demne de vedutu. Facendu intrebuintiare de acést'a buna vointia, dupa prandiulu comune in refectoriulu monastirescu, visitai mai antaiu pre toti calugarii prin chiliele loru. Si acéstia me intempnara cu bucuria. Eu me lasai cu densii in

Trifunescu nu voira se lase alumneului sarcin'a ci fie care voiá ca densulu se solvéca tóte. Dupa o mica pertratate sumaria se face unu compromis prin care se si platira spesele si mai remasera alumneului 20 fl. — Venitulu curatu alu balului se urca pana acum preste 400 fl. si totu mai incurgu oferte colective de prin comunele vecine, si de la acei domni cari n'au potutu partecipa la balu, dar voiescu se ajutore alumneulu. La timpulu seu se va dá socóta despre tóte.

Balulu primu nationalu arangiatu la 10 fauru de tenerimea romana din Oradea-Mare.

... parvi propelemus et amplii,
Si patriae volumus, si nobis vivere cari.
Horatiu, lib. I. epist. III.

Nu promisiunile si vorbele, ci faptele sunt ogliind'a in carea se vede secretulu cugertarii si sentimintelorui cuiva. Tenerimea romana de aici, dupa promisiuni ni aretá acum si fapto, dens'a intreprinse primulu balu romanescu aici. Inceputulu de regula e anevoia, multi o dogeniau cá nu va reesi ci numai va dá strainiloru obieptu de oritice neplacute. Junimea inse cutezá, petrunsa fiindu de convingerea cá prin asemene petreceri se póte mai bine si mai rapede conduce nationalitatea si pe tercenu vietii nóstre sociali, carea pana acú si aici ca pre aiurea a suferitu multu din partea strainismului. Devis'a juniloru nostri e cá sentimientulu publicu in vietii sociala, trebue se fie de acum nainte sentimientu romanescu. Pre langa acést'a venitulu balului s'a meritulu pentru scopu nationalu.

Greutatea pregatiriloru s'a delaturatu prin energi'a, ustanelele si suaturile Ittei Sale dlui Siorbanu, dlui Iosifu Romanu si ale pre stimatetei sale sótie, cari n'au pregetatu a intruni a dese ori in cas'a propria unu numeru frumosu de juni si domnisióre pentru a invetiá jocurile nationale.

Asié pregatiti acceptara diu'a otarita. S'al'a otelului „Arborele verde“ éra decorata cu tricoloru romanescu si ungurescu, decoratiune simpla dar plina de gustu. La 8 óre sér'a intrara óspetii, acompianati de „mersulu lui Mihai“ csecutatu de orchestrulu militar alu venatoriloru, altu orchestru intoná apoi „Descópta-te romane“. Unu patrariu de óra mai tardiú, sal'a fu plina de cele mai frumóse dómne si domnisióre, unu publicu numerosu si alesu nu numai romani ci si de alte nationalitati, si oficii din armata. Ni parc reu cá din provincie nu venira precum acceptamu, desí pentru densii s'a fostu amenatu terminulu. Patrón'a balului fu dómn'a Romanu. Music'a intoná „Ardelean'a“ si strainii avura ocaziune a vedé jocu romanescu. Curiositatea loru crescú venindu joculu socialu „Roman'a“, constituindu-se intr'o elipita dóue colóne si insirandu-se mai multu de 60 de parchi. Venindu óra pausarii, zelos'a patróna impreuna cu alte dómne si domnisióre ingrigise de inmultirea venitului acestui balu, punendu la loteria multe obiepte pretióse si folosítóre, si loteri'a se trase acuma. Dupa mediulu noptii intrara 8 gregari a jocá „calusierulu“, in jurulu loru éra mare imbuldiéla de privitorii curiosi,

vorba, facui inse esperiintia cá afara de sciintia ritualului bisericescu unele altele cunoscentie elementarie, nu posedu óre care sciintie speciala, ba neci cele teologice, pentru aceea prin chiliele monachiloru, cari sunt altmintrea bine mobilate si curate, afara de unele carti de rogatiune si bisericesci, nu aflai alte carti de cetitu, ba neci macaru cate o gazeta romanesca, din care ar audí celu putienu, ce se mai face prin lume.

Intre lucrurile mai demne de vedutu, ce mi se aretara in lantrulu monastirii, este bibliotec'a si visteria (tesauriatulu) monastirésca. In biblioteca aflai multe carti tiparite si mai multu manuscrispe vechi de interesu sciintificu; dorere inse, cá nu sunt intre calugari veri doi trei séu celu putienu unulu, carele ar frundiari acele opuri si ar face intrebuintiare sciintifica de ele. In tesauriatu sunt feluri de lucruri vechi pretióse: vesminte bisericesci tiesute in auru si argintu din timpulu ctitoriloru, vase bisericesci frumosu lucrate si alte raritati, cari ar fi totu atate specialitati in o espusetiune archeologica.

Esindu cu monaculu, pre carele mi-lu dete parintele egumenu spre conducerea mea, a fara din monastire si pe unu muncelu inaltu, ce se radica aprópe de monastire, vedendu o cruce de lemnu, intrebai de elu, cá ce feliu de

si candu finindu joculu, junii se indepartara in pasii „batutei“, ii insocira aplausele frenetice. Urmara alte jocuri, si petrecerea — care intrecú sperantiele si acceptarile nóstre — se fini numai la 6 óre demanétia, lasandu cele mai bune impressiuni.

Patroniloru intreprinderii li urámu unu „se traiésca“, éra juniloru romanasi li spunemu cu poetulu strabunu:

... de miei se cautámu se folosimu
De voimu patriei si nóa se traimu si iubiti se fimu.
D. D.

Balulu suboficiriloru de la regimentulu romanu de infanteria mareduce de Baden, nr. 50.

s'a tennutu joi sér'a (13 fauru) in Fünfhaus la Viena, intrunindu mai pre toti romanii de aici, fora desclinare de etate sel. precum si straini. Am promis in nr. tr. si tennemu la promisiunea nóstra d'a vorbi ceva mai multu despre acestu balu, precum in adeveru a meritatu. S'a inceputu catra 8 óre sér'a, in spatiósele salóne de la „Victoria“, cari erau frumosu decorate cu insemnele tuturoru tieriloru, ce s'au fostu adusu de la arsenalulu imperatescu. Priviamu cu placere la insemnele Transilvaniei, inca nu sunt inghitite de eatra cei ce credu cá ursita loru de la Provedintia este ca pe rondu se inghita insemnele tuturoru tieriloru vecine. Impresiunea prima éra buna, dar ni mai remanea ceva de doritu, adeca ne temeamu cá atate mí de ómenii nu se vor poté miscá in deplina comoditate. Ostasii nostri inse ducu si la petrecere spiretulu militar de ordine ce-i caracteriséza atatu de bine, cáci d'abié se incepú petrecerea, tóte le veduramu in ordinea cea mai buna. Paru'a imbuldiéla de mai nainte o causase numai sosirea óspetiloru, cáci neincetatu si rapede umblau unii la altii pentru a se bineventá.

Band'a militara din coru incepe cu unu jocu cosmopolitu. Romanii nostri au multi oficii straini (dintre cam o suta cati suntu la unu regimentu, abié numerámu vre-o 8 di optu, si doi capitani) incepundu de la generalu pana la locutieninte, si fiindu acestia de fatia, trebuira se faca astfelu din curtenire.

Acceptamu „calusierulu“. Vinu 23 de voinicii, imbracati in vestiminte frumóse romanesce, si provediuti cu tóte precum sunt tierarii nostri la jocuri in serbatori. (Vestimintele le-au procuratu dd. oficii cu spesele proprie.) Li se face locu destulu de largu a lungulu salei mari. Unu generalu cu multa curiositate, se sue la loculu bandei ca de la naltime se póta privi joculu mai bine.

Capitanulu Inatu, celu mai activu in arangierea petrecerii, ingrigindu-se ca tóte se fie romanesce, a despusu ca nu band'a militara se acompianeze calusierii, ci a nume a luatú trei feciori binisioru negri, si imbracandu-i cum a datu Ddieu se fie fratii nostri de pe la marginea satului, adeca cu naframe rosie la grumadi legate dupa feliu de feliu de mode sel. dandu-le ceterele in mana, si coborandu-i langa calusieri, joculu se incepú.

Strainulu admirá desteritatea, usioretatea si regularitatea cu carea voinicii faceau figurele

jocului, éra romanulu — ei, romanulu multe i treceau prin inima si prin capu, ici o fatia rosia si inflacarata, colé un'a palida si melancolica. Comuna pentru toti éra numai placerea.

Neci o figura nu trecú fora de aplause. Desclinitu desteritatea gimnastica a trebuitu se puna in uimire pe veri cine, candu voinicii si-aruncau pictórele de formau dóua unghiuri drepte (fatia cu corpulu), candu vátévulu sari de dóua ori peste capulu unui naltutiu colegu alu seu fora a-lu atinge, candu cu aceea si desteritate stete intr'unu picioru pe unu pacaru (bocalu) de pre mésa si apoi sari de pre elu fora a-lu versá, ci lu luá si inchiná in sanetate generalulu, oficiiloru sel. Diceau strainii, si aveau cuventu, cá aceste productiuni de n'ar avé neci o insemnetate istorica si nationale, de le-ai desbracá de tóte figurele frumóse, remanendu-i numai gimnastic'a, acést'a si singura ar poté face onóre veri carei bine teatrale. Intieleseramu cá a fostu unu vátévu renumitu, care inse a remasu la Custozza.

In frunte cu prefacutii tiegani, calusierii esira din sal'a ce resuná de „se traiésca“ entusiastice. — Cativa adunandu-ne intr'o sala mica laterala, ne mai desfetaramu cu calusierulu, aretandu recunoscentia nóstra pentru zelulu care ii face a nu uitá neci in strainetate sacrele traditiuni ale nationalitatei romanesce.

In sal'a mare se continuara jocurile romanesce si de altele.

Dar la jocu trebue si dame? va observá cetitorulu. Da asié! si fiindu cá intrebú, nu tennemu máti'a in sacu ci Te facemu cunosoutu cu vietii militare, cáci ca reportatori de la balu nu se cuvine se incunjurámu a vorbi de damicele, de toalete sel.

Scíi din mitologia cá ginerariulu Marte nu a rare ori a umblatu la auditoriatulu lui Joie in procesu criminalu din caus'a cochetarii cu dómn'a Vinerca. Va se dica, unde o ostasiu trebue se fie si nanutia, ca se nu se dee de mintiuna esperiintiele traditiunale sociali.

Jace dar in natur'a lucrului ca ostasii nostri se scie pre unde numai este cate o romana in Vien'a, de Te miri unde le-au gasitu pre atatea. Restulu contingentulu lu dau tote limbele Austriei, desí romanulu nu le scie vorbi, abié invetia numele regimentulu, schimosindulu adese d. e. intréba pre Devani numele regimentulu loru, Ti respundu: „regimentulu „Vai Si-amaru“ (Saxen-Waimar). Totusi se intielege in lipsa.

Némtiulu celu generis foeminini converséza cu romanulu nostru, o parte audi vorbindu nemtiésca, cea alta romanesca, neci-un'a nu precepe limb'a celei lalte parti, totusi converséza si se intielege, pentru cá ómenii nu se intielegu numai prin vorbe ci si prin sentiminte, daoa adeca esiste — precum diu sciintiele politice — „unitatea intereselor“ „centrulu aspiratiuniloru.“

Preste totu, orestinele erau tenerere si frumosiele si in gustu romanescu, petrecerea durá pana demanétia.

cece maiést'a in colori luminóse. In drépt'a si in stang'a sta in strance loru calugarii cugemenulu in frunte cari cu corulu prunciloru de la scól'a monastirésca intonau laudele lui Ddieu. Cantarea éra piósa si armonica, un'a inse, ce-mi veni lucru strainu si neesplicaveru, este cá in monastirea Putnei, situata asiá dicendu la vét'a nationalitatii romane si fundata de unu romanu, cum éra Stefanu Voda, se canta la stran'a stanga rusesce.

Intre lucrurile mai demne de vedutu, ce mi se aretara in lantrulu monastirii, este bibliotec'a si visteria (tesauriatulu) monastirésca. In biblioteca aflai multe carti tiparite si mai multu manuscrispe vechi de interesu sciintificu; dorere inse, cá nu sunt intre calugari veri doi trei séu celu putienu unulu, carele ar frundiari acele opuri si ar face intrebuintiare sciintifica de ele. In tesauriatu sunt feluri de lucruri vechi pretióse: vesminte bisericesci tiesute in auru si argintu din timpulu ctitoriloru, vase bisericesci frumosu lucrate si alte raritati, cari ar fi totu atate specialitati in o espusetiune archeologica.

cruce e coló pe crescutulu dealului? Éra elu mi dise, cá acel'a e dealulu Vodei. Si intrebându-lu, de ce se numesce asiá? respunse monaculu: Se dice, cá Stefanu Voda, tabarandu cu óstea in adapostulu muntiloru, veni pana pe loculu acest'a, unde aflá in chilia de pétra peste pareu pre unu sihastru betranu petrecendu in rogatiuni neincetate pentru mantuirea tierii si biruintia crestiniloru asupra paganiloru. Uimitu de vederea acelu sihastru piósu, se otari Stefanu Voda de a face o monastire, si suindu-se pe acelu munte, dise: unde se va infige sagét'a, pre care o voiu rapedi din arcu, acolo va fi loculu bisericiei. Facendu asiá, se infipse sagét'a in unu copaciú, carele stá tocm'a unde e acum altariulu bisericiei.

Cu tóte cá eramu ostenitu de cale, nu intrelasaiu a me suf pe dealulu Vodei, de unde cautandu injosu spre monastire, me leganaui in memoriile trecutulu si suspinandu din adanculu animei, disei: ore mai lucí-va sórele asiá de luminosu pe pamentulu Romaniei ca in diu'a, candu marele Stefanu puse fundamentulu la acestu locasiu santu? Óre resuná-va glori'a romana intro neamuri, cum resuná in timpulu de patrudieci de ani ai acestui erou memoritoriu?.. Afundatu in cugetari de astfelu me lasaiu in josu la vale si trecendu unu riurelu, dise mona-

culu catra mine: éta chill'a de pétra a sihastrului! Eu intraiu si aflaiu in stanca o scobitura in form'a unei capele bisericesci, spatiósa catu se póta petrece unu omu in ea.

Prin cele trei dile, ce petrecui dupa daten'a ospitalitatii monastiresce, nu intrelasaiu a face unele excursiuni scurte in preiurulu Putnei, aflandu cá si economi'a mon. se afla in o stare bunisióra. Ar economisá monastirea mai bine, dise de o data conducele meu, daoa n'ar fi asiá de angustata; dara ce folosu? Putn'a are la o suta de mosfi, care se administréza sub numele fondului religiunariu, si noi n'avemu in posesiune macaru un'a din acele mosfi intinse, ca se ne provedemu cu cele de lipsa pentru sustienerea nóstra si primirea óspetiloru. In preiurulu monastirii avemu locuri de pascatóre, dara nu de aratura, si asiá trebue se cumperámu pane ca si alti munteni séu ca nesce locuitori de orasiu.

Aceste cuvinte ale monacului me pusera in misicare de a merge mai departe, si asiá, dandu remasu bunu parintelui igumenu si fratiloru monastiresce, cari me petrecura cu cordialitate pana afara de pórtá, o apucáru éra pe vale in josu spre Sucevitia.

(Va urmá.)

Economia.

Tergulu de Viena.

Preturile negótieloru sunt:

centenariulu (marge, mage)

<i>Bumbaculu</i> Egiptianu	75 fl.	90 fl.
" Nordamer. middl.	—	—
" Grecescu	47	50
" Levantinu 1.	45	47
" Persianu	40	42
" Ostind. Dhol. fair	50.	53
" midd. fair	47.50	50
<i>Canep'a</i> de Apatin	19.75	22.—
" " Itali'a, curatite faine	62	82 fl.
" " midlocia	47	60
" " Poloni'a naturala	18.75	20.50
" " curatita	25.	31.75
<i>Inulu</i> natural de Polonia	18.50	21.—
" " Moravia natural	26.—	36.—
<i>Mierea</i> de Ungari'a naturala	19	20.—
" " Banatu alba	—	—
" " Ungari'a galbena	19.50	20.—
<i>Sementi'a</i> de trifoiu din Stiria de cent.		
cea rosia curatita	26	27.50
" lucerna italiana	29	29.50
" francésca	36.50	38
" unгурésca	28	29
curatita	30	31
<i>Talp'a</i> lucrata (Pfundleder prim.)	93	95
" " (Corametti)	87	91
<i>Pelea</i> de bou, uda cu corne,		
cea din Poloni'a de	22—23	
" " din Ungari'a de	27—28	
" " „uscata cent.	54—56	fl.
" vaca	56	58
" vitielu	—	—
fora capetine	128	135
cu capetine	114	120
" din Poloni'a cu cap.	92	100
<i>Cleiu</i> pentru templari celu negru	14.—	14.50
" " celu brunetu	22.50	23.50
" " celu galben.	24.—	25.50
<i>Oleulu</i> de inu	30	30.50
" " rapitia (rafinatu)	—	25 — 26
" " terpentinu galitanu	16.—	17.—
" " rusescu	15.50	16.50
" " austriacu	19.50	20
<i>Colofoniu.</i>	7 1/2	7 3/4
<i>Smol'a</i> négra	5 3/4	6 1/2
<i>Unsoarea</i> de cenusia din Iliri'a	18.75	19.25
" " Ungaria (alba)	16.75	17.25
" " (albastra)	15.50	16.—
<i>Rapiti'a</i> din Banatu, metiulu		
austriacu	5.75	—
<i>Perulu</i> de capra din Romani'a	27 fl.	29 fl.
<i>Lan'a</i> de óie, cea de iérna	75	80
" " " " véra	—	—
" " mielu (fina)	120	125
" " óie din Transilvani'a	92	—
" " „Brail'a, Jalomiti'a	66	67
" " „Romani'a mare	64	65
" " mica	60	62
" tabaci (Gärber) din Romani'a	50	52
" óie din Banatu, cea comuna, grósa	50	54
" óie din Banatu tigai'a	60	65
" véra din Besarabi'a	50	52
<i>Unsoarea</i> de porcu	37.—	38.—
<i>Slanin'a</i> afumata (loco)	38.50	39.50
<i>Cér'a</i> din Banatu si din Ungari'a, cea galbena	—	—
cea nalbita	—	—
<i>Prunele</i> uscate, din 1865	13.—	15.50
<i>Zaharulu</i> Raffinade	29.50	30.50
" Melis	27.50	29.—
" Lompen	26	27.50
<i>Seulu</i> de óie din Romania	—	—
<i>Coltiani</i> (Knoppern) I. din 1866	15.—	15.50
" " II. „ 1866	14.—	14.50
<i>Dirdie</i> (Trentie) Unguresci, albe	12.25	13.—
" " jumetate albe	10.—	10.75
" " obele	8.25	9.—
" " ordinare	6.50	7.25

(Burs'a de grâu si farina, in 15 l. c.)

In septeman'a spirata negociarea cu grâu suferi impresiune neplacuta, din cauza ca la tóte piatile s'a manifestatu o retienere din partea cumparatorilor. In strainetate s'au intemplat imbunare in pretiuri, cu tóte astea inse acést'a da numai semnu ca in lun'a venitoria au se

se desvólte negótie mai insemnate, de unde si scaderea cu urecare (hausse si baisse) chartieloru de statu se lupta totu meru intr'o alta. In burs'a de grâu de astadi nu domni inimositate in negociare; cumperatorii sperau a cumpera la alta oca siune mai eftinu, pentru ace'a tare anevoia se invoiau a cumpera. Din contra vendiatorii nu se poteau invof a dá marfa cesi-o au castigatu cu bani soumpi — cu pretiu sca diutu. —

Din grâu cumperara pe sém'a moriloru 75.000 meti, din tergu inlesnindu-le pretiulu cu 10—15 cr.; cumperatorii straini erau tare putieni si numai ca privitori. O partita de grâu, 84 % trecu de la Raab cu 6 fl. 80 cr. de magia. Secar'a era putienu cercata si cumperata; cea de Ungari'a, 80—81 % 5 fl. 05—10 cr. Cucurudiulu avu trecere buna in decursulu septemanei, marfa prompta 82 % cantarita, 3 fl. 35; de 80 %: 3 fl. 20. Ordiulu fu cercatu pentru strainetate; ordiu pentru ingrasiatu, 70 %, cantaritu, 3 fl. 20 cr.; 71 % 3 fl. 25; 1800 meti de 72 % trecera cu 3 fl. 30 de la calea ferata spre apusu. Ovesulu stete catu se póte de reu, de óra-ce apele fiindu desghiatate, adusera tare multu den elu la piatia; pretiurile sunt cu 2—3 cruceri mai eftine ca in septeman'a trecuta. Farin'a a fostu si astadi si in decursulu septemanei fara valóre, si cu greu trecea. Pretiulu ei e totu celu vechiu.

Notariile oficióse: Gráulu de Banatu 88 % 7 fl. 45 de la Pesta; 80 % de la Raab 7 fl. 50 cr. Secar'a de Ungari'a, 80 % 5 fl. 05 cr. de la Viena. Cucurudiulu 80 % 3 fl. 40 transito. Ordiulu de 72 % 3 fl. 60—65 in locu. Ovesulu, de Ung. 46 % 2 fl. 08, 47 % 2 fl. 10, 48 % 2 fl. 14, 49 % 2 fl. 20, 50 % 2 fl. 24—28 transito.

In piati'a viteloru, (17 l. c.) erau 638 boi din Ungari'a, 199 din Galiti'a si peste 700 de ei de prin alte locuri din internu. Din acesti'a se vendura, parte la macelari in Viena, parte la macelari de prin prejuru, peste 1500, numai vr'o 30 remasera nevenduti. La cantariu se luá ca trage unu bou 480—590 %. Pretiulu trá pentru cate unulu 145 — 150 fl., la centenariu (magia) se luá 28 — 29 fl.

Temisiór'a, 8 februaru 1868.

(Reportulu de septemana a Loidului din Temisiór'a.) Dispusetiunea rea ce domni in dilele 14 din urma in negociarea cu bucate incepu in dilele din urma a se imbuni, inoatu cucurudiulu si secar'a avura cercare buna chiar cu pretiuri urcate; asemenea s'a urcatu pucintelu si pretiulu gráului, si trecera inca a vóstu mai viia.

Notámu: gráulu, secaretii negarantandu-se pentru calitate, de la Fabrica 81 1/2 % cu fl. 4.87. 85/89 % fl. 5.40; 86/89 1/2 % fl. 5.80—90; 86/89 1/2 fl. 6 — fl. 6.15. Den secara se caparira mai multe mii de meti 80 % pre finea lui februaru si martiu cu 4 fl. 15. Cucurudiulu fiindu tare cercatu pentru fabrice de vinarsu se capari in cantitate insemnata pre martiu cu 2 fl. 80 — 3 fl. Ordiulu nefiindu rezervatu, are pretiu nominalu. Ovesulu nu dá de terguitu.

Chartii industriale. Actiunile de mór'a eu vaporu sunt cautate cu 90 fl. adausu. Actiunile de banc'a industrialia se affa in mani bune, pentru ace'a nu-su la tergu.

Negotiatorii straini cari intentiuneza a cerceta piati'a Temisiorii potu adresa corespundintele lor secretariatului loidului; deschisu este in fiecare di nainte de médiadi de la 1/2 9 — 1/2 1 si dupa m. de la 2—5 óre.

VARIETATI.

= Societatea pentru literatur'a si cultur'a romana in Bucovina. Fondulu societatei are unu capitalu de 8000 fl. v. a. in obligatiuni. Venitulu de preste anu 2166 fl. 92 cr. 9 galb. era sponsele 1795 fl. 35 cr. si 9 galb. deci remanu in cassa bani gat'a pe langa capitalu 371 fl. 57 cr. v. a. — S'a propusu a cere o subventiune din fondulu tierii si alt'a din fondulu religunarui, din cari de multu tragu folóse insemnate si alte societati, cari prin scopurile lor sunt fórté departe de societatea literaria romana. — D. Georgiu Hurmuzachi presiedintele a incunosciatitu ca a primitu unu daru de una mii de florini in obligatiuni pentru fondulu Societatii, ce i s'au tramisu de catre repausatulu Cavalieru Ionu Zota din Chisilá de pe patulu mortii, impreuna cu incu-

nosciintirea despre stabilirea unei fundatiuni din partea repausatulu dupa trecerea din víctia a clironomulu seu actualu si frate mai mare cavalieru Constantinu Zota constatória intr'unu capitalu de dóuedieci de mii de florini, spre a se dotá din procente studinti romani lipsiti de medilóce cu stipendie. Stipendiele se vor impartí de catra Societatea nóstra literaria, si in casu de dísolvarea ei, de catra Comitétulu dietalu alu Bucovinei. (Din fóia Societatii).

= *Inaltiele Loru imperatesci* prinoipele de corona Rudolfru si archiduces'a Gisela sambet'a trecuta dupa médiadi la 5 óre au sositu in Bud'a.

= *Comesulu sasiloru* Conradu Schmidt e miscatu din postulu seu, si s'a datu denumitu de comes M. Konrad provisoriu pana ce diet'a va despune despre acestu postu.

Dloru corespundinti de a caror'a insciintiaru n'am potutu luá cunosciintia in nr. acést'a, li promitemu pentru nr. ven.

Consemnarea.

Bunevoitoriloru Oblate incurse n ian. 1868 in favórea Alumneulu romanu nationalu din Temisiór'a.

(Incheiare din nr. 14.)

Din *Barr'a*: Ionu Mateiu preotu, Pet. Codreanu not. si Vich. Milosiu preotu cate 2 fl. Geor. Milosiu doc., Iac. Jurescu, cate 1 fl. Moise Milosiu doc., Pet. Stimu, Ios. Stoa, Ionu Dragoiu, Marta Milaou, Geor. Avramu, Ales. Jucu, Geor. Oprisiu, Tanasie Gavriila, Geor. Milaou cate 50 cr.; Moise si Raveca Novacu 75 cr.; — in Sum'a 14 fl. 15 cr.; — apoi in grâu Ios. Isacu, Dim. Lepa, Ionu Todoru, Achiamu Novacu, Geor. Alesandru, Nic. Ivanioru, Ionu Martinu, Nic. Martinu, Nic. Lepa, Pet. Stancu, Moisa Iancu, Nic. Repega cate 10 oche; Ionu Banu 7; Ionica Marianu, Nic. Banu, Moise Dragoiu, Tod. Lepa cate 6; Moise Mari, Ionu Milacu, Nic. Pauna, Nic. Iancu, Tiula Stoa, Rusalinu Ginea, Glig. Todoru, Vich. Crisianu, Nic. Mari, Nic. Ianosiu, Senvia Lepa, Eva Milosiu, Part. Ilii, Moisa Vidu, Geor. Marinu, Tan. Vasilie, Tan. Trainu, Geor. Stoa, Pet. Jivanu, Geor. Cretiu, Moise Avramu, Ionu Mari cate 5; Vich. Isacu, Saveta Isacu cate 4; Pav. Micula, Nic. Ionu cate 3; Moisa Siera 2 1/2; Vich. Ionu, Nic. Marcu, Nic. Nagis, Mih. Secasianu, Maria Iucu, Moise Ivanioru, Pet. Fadimacénu, Ionu Despotu, Moisa Jurzu, Geor. Jurzu cate 2; la o lalte 7 chible, 8 1/2 oche; Moise Velea 10 oche cucurudiulu care vindindu-se in Cancellari'a notariala au incursu 25 fl. 50 cr.; — cu totulu dara 39 fl. 65 cr.

Din *Radmanesti*. In grâu de la: Ios. Ilie, Moise Gruescu, Moise si Maria Novacescu, Moise Dragoiu, Part. Jivanu, Jivanu Ilie, Moise Ursu, Ios. Juca, Sim. Costi, Vas. Costi, Ionu Chidaciu, Geor. Marianu, Trifu Gavriila, Nic. Barbu, Nic. Samfiru, Raicu Iovi, Gherasimu Stoa, Pav. Traila, Geor. Lupulescu, Ach. Macsimu, Meletie Muresianu, Maria Cincu, Pant. Pascu, Efta Videscu, Ionu Rista, Nic. Triponu, Part. Rusescu, Stef. Cusmanu, Trandafir Cusmanu, Ionu Ionitia, Nic. Ilchi, Moise Secula, Glig. Petru, Part. Costi, Rista Costi, Moise Damaschinu, Elena Chidaciu, Dav. Milovanu, Opritia Dragoiu, Pav. Rista, Nic. Pascu, Ezechielu Vasuti, Pant. Buicu, Moise Samenu, Nic. Istvanu cate 1 oca = 11 oche; — apoiu in cucurudiu: de la Part. Relescu, Nic. Iovi, Lepa Videscu, Moisa Tanasie, Ant. Stoa, Ionu Vesa, Achimu Macsimu, Ios. Toma, Nic. Raicu, Eva Jivulescu, Laz. Dragoiu, Rista Macsimu, Ios. Drágoiu, Moise Lapedatu, Pant. Pascu cate 1 oca, la o lalta 15 oche; — care vindindu-se prin judele comunalu, au incursu 4 fl.

Din *Fabriculu S. Georgiu*. De la: Pavelu Seimau si Cél'a Cismasiloru cate 10 fl. Petru Alesandru si Nic. Chitescu cate 5 fl. Ionu Fagarasianu si Pav. Alesandru cate 4 fl. Dim. Melcescu 3 fl. Ionu Stanescu preotu, Geor. Lazarovicu, Iulia Alesandru, Eugenia Alesandru, Petru Basaraba, Savu Gligorescu, Traianu Lungu doc. cate 2 fl. Eftimiu Murgu, Petru Cucu, Ionu Cirisianu, Pav. Zarie, Dim. Boriciu, Nic. Banatianu, Pav. Rasinu, Nic. Arsenieviciu, Vas. Birou, si Pant. Paraschieviciu cate 1 fl. Geor. Petricanu, Dim. Curutiu, Nica Draganu, Laz. Ioanovicu cate 50 cr. Sofru Ioanovicu 40 cr. Traila Chirianu, Petru Gruiciu cate 20 cr. — la o lalta 68 fl. 20 cr.

Din *Spata*. De la: Vich. Miou preotu 2 fl. Geor. Tureu doc., Ios. Danielu, Moritiu Veinberger neg., Nic. Moise cate 1 fl. Ionu Nipou, Nic. Jivanu, Part. Stoiciu cate 50 cr. Part. Malinu 37 cr. Ionu Miatu 28 cr. Moise Stefanu, Nic. Adamu, Ales. Malinu, Vich. Stoiciu, Ionu Iancu, Grig. Serbu cate 20 cr. Acseptiu Malinu 19 cr. Petru Isacu, Ionu Iovitia jun., Nic. Iovitia cate 18 cr. Costa Marianu, Geor. Macsimu cate 12 cr. Avramu Gaitinu, Geor. Iovitia, Dim. Rista, Avramu Oprescu, Gavr. Rista, Ionu Iovitia sen., Nic. Stoa, Petru Malinu, Nic. Singuronu, Andr. Suba, Mel. Stoianu, Costa Isacu, Dim. Vuia, Nic. Malinu, Part. Tomi, Ionu Pascu, Nic. Stoiedinu, Moisa Velea, Ionu Stoiedinu, Ales. Dragoiu, Vas. Nicoli, Moisa Ionu, Nic. Nincu, Leontiu Angelu, Part. Sima, Maria Ristea, Iac. Nicoli, Sim. Dragoiu cate 10 cr. Adamu Micluesiu, Zach. Tomi cate 5 cr. — la o lalta 13 fl. 22 cr. Cu totulu dara au incursu in januaru a. c. 229 fl. 51 cr.

Din acésta suma de bani s'au erogatu, spre provederea Alumnistiloru pe fauru a. c. 88 fl. si la conchiamatoriulu maistriloru spre contribuire 1 fl. era ceia lalti bani s'au depusu pana intr'unu crucieru in cass'a de pastrare a. Temisiórei spre fructificare.

Multiamita dara fratiloru contributori! Temisióra, 1 fauru 1868.

Meletiu Dreghiciu, pres. pro. a comit. alumn.

Concursu.

Spre ocuparea postulu de invetiatoriu din Bazosiu, inzestratu cu emolumintele anuale de 80 fl., 4 jugere de aratura, 2 jug. de livéda, 3/4 jug. de gradina, 20 chible de grâu, 20 chible de cucurudi, 100 % de sare, 100 % de clisa, 25 % de lumini, 10 stangeni de lemne si cortelu liberu, se deschide concursu pana in 4 septemane de la antai'a publicare in fóea acést'a; pana candu doritorii de a cuprinde acestu postu sunt avisati a substerne inócece recursurile lor adresate catra prè venerabilulu Consistoriu aradanu, si provediute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre portarea sa, si despre servitiulu de pana aci.

Meletiu Dreghiciu, distr. prot. si insp. scol. a Temisiórei.

Cursurile din 17 febr. 1868 n. sér'a.

(dupa arétare oficiále.)

	bani	marf.
Imprumutele de statu:		
Cele cu 5% in val. austr.	54.50	54.60
" " contributionali	58.15	58.30
" " nóu in argint	72.50	73.50
Cele in argint d. 1865 (in 500 franco)	79.75	80.—
Cele nationalu cu 5% (jan.)	66.15	66.25
" metalice cu 5%	57.30	57.50
" " maiu—nov.	58.60	58.80
" " 4 1/2%	51.25	51.75
" " 4%	45.75	46.25
" " 3%	34.—	34.50
Eftepte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	80.—	81.—
" " 1860 1/2 in cele intrege	82.80	83.—
" " " 1/2 separata	91.50	92.—
" " 4% din 1864	74.75	75.25
" " din 1839, 1/2	162.50	163.50
" bancu de credit	130.75	131.—
" societ. vapor. dunarene cu 4%	92.50	93.—
" imprum. princp. Eesterházy à 40 fl.	120.—	—
" " Salm à "	32.—	33.—
" " cont. Palfy à "	25.50	26.50
" " princ. Clary à "	27.50	28.50
" " cont. St. Genois à "	24.25	24.75
" " princ. Windischgrätz à 20	17.50	18.75
" " cont. Waldstein à "	21.—	22.—
" " Keglévich à 10	15.—	15.50
Obligatiuni desarracinatóre de pamentu:		
Cele din Ungaria	71.60	72.—
" Banatul tem.	71.—	77.50
" Bucovina	65.—	65.50
" Transilvania	66.—	66.50
Actiuni:		
A bancu national	710.—	712.—
" de credit	198.—	193.20
" " scont	624.—	626.—
" " anglo-austriac	118.—	118.50
A societatei vapor. dunar.	492.—	494.—
" " Lloydulu	181.—	194.—
A drumulu ferat de nord.	174.80	175.20
" " " stat	259.80	260.20
" " " apus (Elisabeth)	142.75	143.25
" " " sud	170.50	171.—
" " langa Tisza	147.—	147.—
" " Lemberg-Czernowitz	177.75	178.25
Bani:		
Galbenii imperatesci	5.60	5.61
Napoleoni'ori	9.41	9.42
Friedrich'ori	9.78	9.83
Suverenii engl.	11.80	11.90
Imperialii rusesci	9.70	9.75
Argintulu	115.50	116.—